

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovec 25. januarja 1886.

Št. 2.

Volilci, kako bote volili?

Volilni ali zaupni možje iz različnih občin ste zdaj že izbrani, in 3. februarja na dan sv. Blaža pojedete v Belak in v Borovlje, da si izvolite novega poslanca za državni zbor na Dunaji. Za popotnico položimo vam te le besede na srce:

Vsak naj praša svojo vest in naj dobro preudari, kaj bo storil in kako bo volil! Pomislite na svoje križe in težave, in prašajte se: kdo je tisti mož, ki bi imel resnično voljo, pomagati nam? Mi ne vemo na Koroškem boljšega, kakor je gosp. prof. Einšpieler. Ali imajo morda tudi nemški liberalci pravo ljubezen do slovenskih kmetov in resnično voljo, pomagati jim? Pred volitvami se ve da so polni sladkih obljub; pa ne glejte na besede, ampak na dela! Poglejte samo v naš deželni zbor: Že petkrat so slovenski Kotljanci prosili za to, naj bi se ločili od Tolstega Vrha in napravili svojo lastno občino. Liberalci pa so jim prošnjo vselej odbili. In kdo se je vselej potegoval za Kotljance? Tisti gosp. Einšpieler, kterege vam liberalci zdaj črnijo, kar le morejo. Ko so pa nemškoliberalni Vrbljani letos prvokrat prosili, naj bi se Vrbska občina razdelila na dve, tako da bi bili Vrbljani z Dvorjani sami za se, uslišali so jih liberalni poslanci precej prvokrat, čeravno so slovenski Dvorjani uložili protiprošnjo, da nočejo biti z Vrbljani v eni občini! Našteli bi vam lahko še dosti drugih dokazov, pa že ta edini vam dosti jasno pové, da Slovenci nemate nič pričakovati od nemških liberalcev. In kakoršni so liberalci v deželnem zboru, taki so tudi v državnem zboru na Dunaji. Dokler so imeli liberalci še toliko moči, da so kovali postave, delali so same take postave, ki so bile kmetom na škodo. Če se jim že nemški kmet ni smilil, toliko menj pa še slovenski!

Liberalci vam pravijo: „Einšpieler je duhovnik, in duhovnika ne smete voliti, ker ti hočejo vse spraviti pod svojo oblast.“ Pa nikar se ne pustite slepiti s takim govoričenjem. Duhovnik ne more kmetu nič slabega želeti, zakaj, če se kmetom slaba godi, potem ima tudi duhovnik slabe dnehodke. Za duhovnika je dobro, dokler ima še trdne kmete v fari; kedar pa enkrat najboljše grunte pokupi mestna in visoka gospôda, tista pa le nerada in malo kaj daje za cerkvene potrebe, pač pa župniku napravlja včasih dosti sitnosti. Duhovniku tedaj najboljše kaže, da je kmetom najboljši prijatelj. On ni samo njih dušni pastir, ampak on jim bo tudi v posvetnih rečeh dajal najboljše svete.

Ravno č. g. Einšpieler se je v deželnem zboru zmirom potegoval za kmete, kakor ste že dostikrat slišali in brali. Govoril in pisal je za to, da bi se kmetom dalo več poslancev, da bi se jim zmanjšale deželne doklade, da bi se jim olajšalo šolsko breme, da bi se naredila deželna zavarovalnica proti ognju, ker bi potem denar ostal v deželi. Govoril in pisal je za to, naj bi bile šole katoliške, da bi se otroci izrejali za dobre kristjane, poštene sosedje in zveste Anstrijance. Govoril in pisal je za to, naj bi se v slovenskih krajih vsaj v prvih šolskih letih podučevalo po slovensko, ker bi se potem otroci več in ložej kaj naučili; še le v višem razredu naj bi se učila tudi nemščina. Govoril in pisal je za to, naj bi hodili otroci samo šest let v vsakdanjsko šolo, potem pa tri leta v nedeljsko šolo. Tako bi večji otroci že lahko doma kaj pomagali pri delu, da bi ne bilo treba toliko dragih poslov. Vse te in še druge pametne in za kmete koristne nasvete in predloge so mu liberalci spodbili.

Na Dunaji pa ne bo takó, ker tam ima naša stranka večino, in če izvolite g. Einšpielerja, vam lahko pomaga v marsikteri reči. On pozna vse vaše križe in težave, in ima tudi voljo, pomagati vam. V Celovcu tega ni mogel, na Dunaji pa bo prej kaj dosegel. Poganjal se bo za železnico iz Celovca v rožno dolino, ki bo velika dobrota za Borovlje, Rožno Bistrico in celo rožno dolino. Ghon pa tega ne more storiti, ker on gori samo za železnico čez Ture planine.

Gosp. Einšpieler dobro vé, kake križe imajo Kanalčani in drugi naši hribovci zavoljo koz, ktere jim hočejo čisto vzeti in pregnati. Gosp. Einšpieler je prvi zagovarjal te koze in bo tudi zanaprej storil v tej reči, kar bo mogel. Pa tudi za to se bo potegoval, da se napravi vsakdajna poštna zveza skozi rožno dolino od Podgore skozi Bistrico, Št. Jakob, na Loče, Bekštanj in Brnco.

Slovenci, gospod Einšpieler je vaš stari prijatelj; karkoli imate na srcu, vse mu lahko potožite, in skušal vam bo pomagati. Poganjal se bo za vas, ne zato, ker ga boste volili, ampak zato, ker vam že od nekdaj pomagati želi. In če prav ne bi bil voljen, on ostane vendar vaš prijatelj, kakor je bil do zdaj. Za njega ne bo nobena dobrota, če se bo moral kot sivi starček podati v daljni Dunaj; ampak dobrota in sreča bo za vas, ako boste tam imeli tako srčnega zagovornika. Le vaša škoda bo tedaj, ako g. Einšpieler ne bi bil voljen.

Slovinci, zmaga je v vaših rokah! Celi volilni okraj ima 136 volilnih mož. Na slovenske občine jih pride 83, na nemške pa le 53. Polovica je 68; ako tedaj g. Einšpieler dobi 69 glasov, je že voljen z večino.

Slovinci v rožni, zilski in kanalski dolini! Ves slovenski svet gleda zdaj na vas. Pokažite zdaj pred celim svetom, da se koroški Slovenci niso še vlegli v grob, ampak da živijo še čvrsto in krepko, ter da hočejo imeti enake pravice z drugimi narodi, kakor morajo nositi tudi enaka bremena! Na svetega Blaža dan se mora tudi v Belaku potrditi beseda: Slovan gre na dan!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Pozor! volilni možje.) Pazite, da nobeden ne bo doma pozabil poverilnega lista (Legitimations-Schein), ki ga je prejel od okrajnega glavarstva. Brez tega lista ne sme voliti. Pri zadnji volitvi se je enemu prigodilo, da je ta list pozabil, in tako smo zgubili en glas. Tudi glejte, da bote ob določeni uri na volilnem prostoru. Boljši je, da nekaj minut počakate, kakor pa da bi zamudili. Tisti, ki pridete po železnici v Belak, le pazite, da pojdete s pravim vlakom.

Priti morate pa vsi, naj bo dež, sneg ali toča. Samo tisti smejo ostati doma, ki mislijo potegniti z nemškimi liberalci.

Iz Celovca. („Mešna družba pri sveti glavi“ v Celovcu.) Po celi Koroški deželi je znana in močno češčena podoba svete glave Kristusove v veliki farni cerkvi v Celovcu. Zdaj pa je društvo katoliških rokodelskih pomočnikov ustanovilo „mešno družbo pri sv. glavi.“ Vsaki četrtek ob 11 uri se bo namreč pred to podobo brala sv. meša za vse tiste, ki se bojo zapisali v to mešno družbo. Branih bo tedaj vsako leto 52 sv. meš. Mešna družba je dovoljena od visokovr. Krškega škofijstva. V „mešno družbo sv. glave“ se zapiše vsak, kdor plača enkrat za vselej 50 kr. Tudi mrtvi se smejo zapisati. Družbeniki pa smejo te sv. meše darovati po svoji volji tudi za druge osebe, žive ali mrtve. Društvo katoliških pomočnikov je s svojim premoženjem porok za to, da se bojo te sv. meše brale za vse čase. Družbeniki jih bojo deležni še po smrti. Predstojnik te družbe je č. g. Jožef Müller, mestni kaplan v Celovcu. Po Koroškem bojo upisovali pa tudi drugi gg. duhovniki in denar odpošiljali g. Müllerju. Iz drugih slovenskih dežel pa naj se pošilja denar z imeni „Mirovemu“ vredniku g. Haderlapu. Vsak družabnik dobi potem podobico s spričevalom, da je vpisan. Da se mu pa ta dopošlje po pošti, naj vsak dodá še 5 kr. Če jih je več vkup, pa za vse 10 kr.

Iz Celovca. (Jezikovna naredba) to je, ministerski ukaz, po katerem ima slovenski jezik dobiti več pravice, je napravila nemško-liberalcem velik strah in hrup. Vsi časniki so zvonili na plat zvona in kričali jojmene pomagajte. Teta Celovčanka je hitro priletela na pomoč in tolažila in božala prestrašene liberalce rekoč: da od kake jezikovne naredbe ni ne duha ne sluha. Gosp. dr. Luggin pa je v deželnem zboru 17. januarja t. l.

povedal, da je vendar le res nekaj prišlo od ministerstva zastran slovenskega jezika. Pravil je, da so Plajbržani osnovali posojilnico, pa vsa pisma pri c. k. deželnej sodnji vložili v slovenskem jeziku. Deželna sodnja pa je vsa ta slovenska pisma poslala nazaj, češ, da se mora pridjati tem slovenskim pismom pristna nemška prestava. Zoper to so Plajbržani vložili pritožbo in vse to poslali ne višej sodnji v Gradci, ampak pravosodnemu ministerstvu na Dunaji. To vse se je godilo minulo polletje. Pred nekaj tedni, pravil je gosp. dr. Luggin, prišla je od ministerstva naloga v slovenskem jeziku; ministerstvo zaukazuje c. k. deželnej sodnji, da mora slovenska pisma Plajbržanov prevzeti in tudi rešiti v slovenskem jeziku. Tega gosp. dohtar pa ni povedal, ali je gosp. minister pohvalil c. k. deželno sodnjo v Celovci, ali kajli. Kedar od samih Plajbržanov kaj več zvemo o tej zadevi, povemo Slovincem tudi to, naj so veseli, da imamo tako pravično ministerstvo na Dunaji!

Iz Št. Vida na Glini. (Bolnišnica usmiljenih bratov.) V resnici vse hvale vredna je naša bolnišnica usmiljenih bratov. V pretečenem letu 1885 so zdravili bratje 993 bolnikov. Med temi jih je bilo 806 Korošcev, 72 Kranjcev, 33 Štajercev, 30 Hrvatov, 12 Čehov, 10 Primorcev, 8 Tirolcev. Od 993 jih je 751 popolnoma ozdravelo, 180 se je bolezen olajšala, umrlo jih je pa le 58, drugi se še zdravijo. Ta bolnišnica je velika dobrota za bolnike, pa tudi za občine. Če popotni človek zboli in stopi v kako drugo bolnišnico, mora njegova občina plačati za njim. Pri tej bolnišnici pa občine nič ne plačujejo. Kdor more sam plačati, je prav; reveže pa zdravijo vse zastonj. Od kodi pa jemljejo usmiljeni bratje denar, da zamorejo sprejemati tako veliko število bolnikov? Nekteri teh bratov potujejo zmirom po svetu in nabirajo pri dobrih ljudeh milodare za bolnišnico. Če tedaj tak brat k vam pride, ljubi Slovenci, sprejmite ga lepo, in dajte mu, kolikor vsak lahko dá! Največi siromak na svetu je bolnik, in boljše se denar ne more obrniti, kakor če se dá za bolnike.

Iz Kotmirske okolice. (Prerokovanje. — Norčije. — Smrtna kosa. — Slovenci se z bujajo.) Za to leto prerokujejo ljudje vse sorte hudega. Bog pa ni nikomur povedal, kaj bo naredil, zato upajmo, da nam bo prizanesel tudi še zdaj. — Nedavno je neki človek v norčijah prinesel mrtvaško glavo v krčmo in uganjal ž njo svoje burke. Zdaj bo pa v ječi premišljeval, da take reči niso za norčije. Namesto v cerkvi sedijo ljudje v gostilnici pri žganju, zato pa pridejo ob vso vero, ker nikoli ne slišijo Božje besede. — Letos je pri nas pomrlo nenavadno mnogo ljudi, med njimi dosti takih, ki so bili še trdni in v najboljših letih. — Pri občinski volitvi nismo mogli še popolnoma zmagati. Pa narod se zmirom bolj zbuja. Za to se imamo zahvaliti č. g. Einšpielerju, ki so ustanovili časnik „Mir“, ki ima pri nas zmirom več naročnikov.

Od Krke. (Liberalci in občinska volitev.) V Medgorjah so zmagali Slovenci, zato so se pa liberalni Grabštanjci pritožili, da bi to volitev ovrgli. Menda jim pa ni obveljalo. Kaj pa liberalce toliko skrbi, kdo bo v Medgorjah župan?

Saj njih „gore“ jim tudi slovenski župan ne more vzeti; kaj drugega pa nemajo iskati v Medgorjah. Naj bi rajši skrbeli za Grabštanjsko volitev, da bi tam izvolili druge odbornike. Saj so tudi Grabštanjci katoličani in Slovenci; čemu se pa potem silijo med Nemce in liberalce, in čemu podpirajo nemški sulferajn? Nemci imajo več denarja, ko mi; če so Grabštanjci pametni, naj pobirajo rajši za slovenske šole! Tudi pri Šmihelski volitvi so bili liberalci vsi na nogah, da so potlačili slovensko stranko. Največ si je prizadjal g. Wieser iz Škofjega Dvora. On spada pod Timeniško občino; tam naj agitira, kolikor hoče, Šmihelce pa naj pusti pri pokoju! Liberalci so tekali od hiše do hiše in pobrali so vsa pooblastila. Na to Slovenci niso bili pripravljeni. Čez tri leta bojo pa tudi Slovenci tako modri. Bog daj, da bi se slovenščina zbudila še v Timenici; potem bo imel gospod Wieser doma dosti opraviti z njo, in mi bomo imeli mir pred njim!

Iz Bilčovsa. (Prošnja za katoliško in slovensko šolo.) Naši posili-nemški liberalci so nam hudo zamerili, da smo podpisali prošnjo za katoliško-slovensko šolo. Ravno so bili zbrani v neki gostilnici, kar stopi eden naših mož med nje. Brž ga obsujejo in rečejo: „Zakaj ste to podpisali? Saj vi ne veste, kaj podpišete!“ On pa jim odgovori: „Jes sem vedel že pred štirimi tedni, kaj bom podpisal. Sicer pa tudi jes vas nič ne prašam, kaj vi podpisujete, in tudi vam nič ni mar, kaj jes podpišem.“

Od sv. Krvi na nemškem Koroškem. (Kako se godi duhovnikom v sedanji šoli.) o tem bi vedel kaj povedati g. župnik pri sv. Krvi. Enkrat ni imel časa, da bi opravil svojo šolsko uro. Zato je pisal učitelju, da pride drugi dan v šolo. Ko pa ob tisti uri pride, najde šolo zaklenjeno, učitelj je podučeval pri zaprtih durih. Ko g. župnik še enkrat potrka, je učitelj vendar odprl, pa župnika vpričo učencev ven gonil z besedami: „Danes nemate nič iskati v šoli!“ Potem je župnika s silo pri durih ven porinil. Tako se popisuje stvar v „Vaterlandu“. Zdaj je učitelj v preiskavi.

Iz Šent-Janža v Rožnej dolini. (Mute.) Minulo vigred se je županom Rožne doline iz Beljaka poslala prošnja na državni zbor, naj bi se cesarske mute na cestah in mosteh odpravile. Kaj so drugi občinski odbori sklenili o tej zadevi, ni mi znano. Mi v Šent-Janžu nismo podpisali te prošnje. Tako le smo modrovali: Cestnina in mostnina vrže državi vsako leto blizo tri milijone goldinarjev. Gosp. finančni minister potrebuje ta denar, da pokrije, česar mu je treba. Ako se torej cestnina in mostnina odpravi, poiskal bode gosp. minister ta potreben denar kje drugod. Lehko se zgodi, da mi kmetje dobimo kak nov davek bodi si na zemljo, na hišo, na živino ali kar si bodi, — in tako pridemo izpod dežja pod kap. Bolj pravično se nam dozdeva, naj plačuje cestnino in mostnino, kdor se največ po cestah in mosteh vozi, to so: fužinarji, kupčevalci z lesom, fabrikanti, gospôda, ki se v svojih kočijah ali po fижkerjih vozi po svetu. Po naših mislih bi najbolje bilo, da se mute res odpravijo, naj pa ostanejo tako dolgo, da gosp. minister ali ne bode več potreboval, ali pa kje drugod dobil teh 3 milijonov

goldinarjev. — To so bile naše misli in torej nismo podpisali.

Drugih misel pa je bil g. Ghon iz Beljaka, ki ga nam ponujajo za državnega poslanca. V deželnem zboru v Celovci je priporočal, naj se mute na nos na vrat odpravijo in denar, ki ga mute nesó, na kako drugo vižo povrne gosp. ministru. Gosp. Ghon je menda priporočal, naj se ta denar naloži na občine, na interesente, in tudi deželna matica naj nekaj prida. Vsako leto bi ta odkupnina znašala kakih 25.000 gld. Gospoda, ki nam misli naložiti še težjo butaro in je skoz in skoz od pete do glave tajč in spet koj tajč, — mi Slovenci ne bomo volili.

Izpod Jepe. (Prihodnja volitev.) Čudno se mi res zdi, da nas imajo liberalci za tako neumne, da nam še zmirom ponujajo svoje poslance. Ranjki Wrann, Bog mu daj nebesa, obetal je, da se bo potegoval za kmete, pa v sedmih letih, kar je bil poslanec, nikoli nismo ne slišali ne brali, da bi bil res kaj storil za nas. Le to smo slišali, da je zmirom hodil z nemško liberalno stranko, in da je ta stranka zmirom le to vpila in prerokovala, da je nemščine zmirom še premalo. Kaj kmeta boli, za to se ti gospodje ne zmenijo, le nemške šole so jim pri srcu, da bi se Slovenci prej ko prej naučili nemško in da bi potem lahko svoje sinove uteknili v dobre službe med Slovence. Ko bi enkrat vsi Slovenci nemško znali, potem slovenskih gospodov ne bo več treba (saj na Koroškem jih je tako že malo) vse službe lahko zasedejo nemški sinovi. Da bi pa tudi slovenske kmete pridobili za nemške šole, prerokujejo jim dan na dan, kaka sreča jih čaka, če bojo nemško znali. Poznam dosti slovenskih kmetov, ki znajo dobro nemško, pa morajo ravno tako trdo delati, kakor tisti, ki ne znajo nobene nemške besede. Zato smo že spoznali, da nas nemški liberalci vodijo le za nos. Ne bomo jih več ubogali, ampak volili bomo gospoda Einšpielerja, o katerem smo slišali že veliko dobrega, kako se poteguje za nas slovenske kmete in za pravico.

Iz Možice. („Mir“ jim je na poti. Sedajne šole so za nič.) Tudi pri nas se najdejo taki, da zametujejo svojo materno besedo in se poganjajo le za nemščino. Tem posili-nemcem je „Mir“ strašno na poti. Zmirom ga obirajo in pravijo, da je v „Miru“ malo kaj resničnega. Kmetje pa tem prerokom nič več ne verujejo in še toliko rajši prebirajo „Mir“. Saj sami vidimo, da v „Miru“ ni nobenih čenčarij, ampak le pametni in resnični nauki.

Resnico piše „Mir“, da sedajne šole nič ne veljajo. Tudi pri nas je nemška šola, pa otroci nič ne znajo. Nedavno sem prašal nekega fanta, ki hodi že štir leta v šolo: „Ali znaš kaj pisati po slovensko?“ Pa je zmigal z ramami in rekel „nič“. Potem mu napišem črko „M“ in ga prašam: „Kaj je to?“ Pa še tega ni vedel. Ko so zidali našo šolo, je rekel župan: „V petih letih bo naša stran vsa nemška.“ Zdaj imamo pa že dolgo časa to nemško šolo, pa razun župana ne zna v celi fari noben človek nemško. Tedaj tudi nemška šola nič ne izdá.

Iz Gorenjskega. (Čujte, kaj žganje dela!) Zmrznil je Gašper Vrtnik p. d. Ostank iz Srednje

vasi. Neki prijatelj ga je bil povabil, naj bi mu pomagal hlode voziti. Tam je dobil nekaj pijače in je šel že precej natrkan proti domu. Pa med potjo jo zavije še v neko krčmo v Hotemažah. Ko je bil žganja že sit, se vzdigne, da bi šel domu, pa noge so se mu že močno opletale. Zato mu je gostilničar branil, naj nikar ne hodi v hudi mraz. Vrtnik pa ni ubogal in je šel naprej. Med potjo pade v sneg in zmrzne. To se je pripetilo že mnogim žganjarjem, pa ljudje še niso spa-metovani.

Iz Gorenjskega. (Korošci, branite se!) Tudi mi Gorenjci, vaši sosedi, smo radovedni na volitev v Belaku. Vaša reč je tudi nam na srečo; zakaj, če na Koroškem slovenščina zamre, potem bo kmalo tudi nas Kranjce začel rak jesti. Ko bi naši voditelji v Ljubljani to spoznali, potem bi se bolj brigali za Korošce in Štajerce. Tako pa mislijo, da so še na varnem, in se v enomer prepirajo med seboj. Nas to močno boli v srce, ker vidimo, da zavolj teh prepиров Kranjska deželna skoraj čisto nič ne pomaga drugim Slovincem, ki stojijo na mejah v hudem boju. Dokler teh prepиров za prvaštvo ni konec, tako dolgo se morate Korošci sami braniti, da ohranite svoj dragi slovenski jezik in da vaša zemlja ostane slovenska zemlja. Zato vas lepo prosimo, branite se! Ne pustite se pregovoriti, da bi volili za poslanca Belaškega Nemca g. Ghona, ampak držite se svojega slovenskega rojaka in prijatelja, č. gospoda prof. Andreja Einšpielerja! Vsi bomo veseli, ako slišimo, da ste zmagali; pa ravno tako bomo vsi žalostni, če slišimo, da so vas spet potlačili nemški liberalci. Nikar ne mislite, da bo Ghon govoril za vas! On bo delal in govoril za svoje nemške rojake; vi Slovenci ste mu ravno toliko še dobri, da mu daste svoje glasove; pa mi Gorenjci upamo, da tega ne boste storili!

Iz Kropce. (Zopet lep dar našega visokočast. rojaka č. g. prošta Zupana.) Pogosto se zgodi, da človek, ki se mu dobro godi ali ki doseže visoko službo, pozabi na svoj rojstni kraj in svoje rojake. Drugačen mož je pa č. g. Jožef Zupan, stolni prošt v Ljubljani. On se zmirom spominja Kropce, svojega rojstnega kraja, in vedno zopet nas razveseljuje s kakim novim darom. Nedavno smo se vsi zavzeli, ko so konji privlekli v naš trg nov, velik, 32 centov težek zvon. Kmalom smo zvedeli, da je to novo darilo č. g. prošta Zupana za našo cerkev. Prav srčno se zahvalujemo visokočastitemu dobrotniku za ta novi dar in za vse, kar je ta blagi gospod že storil za Kropo! Naj mu Bog povrne vse dobrote na tem in na unem svetu, in naj ga ohrani še veliko let zdravega in zadovoljnega.

Več posestnikov v Kropi.

Iz Šenčurja pri Kranji. (Žalostni časi. Nesreča. Uboj.) Tudi mi imamo svoje šolske križe. Zidati moramo šolsko poslopje, ki nas bo stalo do 6000 gld. Skrbi nas, kje bomo skupaj spravili toliko denarja, ker smo večinoma ubožni. Za kmeta so postavili res prehude; kar „plačaj pa molči“, nikoli pa ne prašajo kje bo denar vzel. Z lumpi, tatovi in ubijalci pa ravnajo premeško, zato se že noben več kazni ne boji. „Kaj pa je“, pravi, „če grem za par let na Grad ričet jest?“

Nekemu mlademu fantu, ki je bil tudi „Mirov“ naročnik, zmešalo se je v glavi. Pošteni mladenič se vsem smili.

V Bistrici nad Naklom je brat svojo lastno sestro razsekal s sekiro, potem pa ustrelil sam sebe. Res žalostne reči se godijo po svetu.

Iz slovenskih gorc. (Nemškutarška nemščina.) Tudi pri nas na Štajerskem je še dosti ljudi, ki mislijo, da je nemščina bolj „nobel“. Zato pri vsaki priložnosti zatajujejo slovenščino in se pačijo z nemščino, ktere ne znajo. Ko bi ti možičeljni vedeli, kako se pametni in študirani gospodje posmehujejo njihovi pisavi, gotovo bi se poboljšali in pisali rajši po slovensko. Tako je meni v roke prišlo sledeče pismo nekega posili-nemca, ktero se glasi od črke do črke: „Liber Herrn! Ich bitte Ich habe wider ein Oksen krank kome Sie cu mir wie um schneelsten meglich ist und nemens mit ein schtarken Arzneu cur abfüren weil ist imer so ful er ist gern und Trinkt und kauten auch und ist doch nicht gesund cwei Monath ist schon krank der Oks ist gros wie in cwei Jahren war der anders krank.“

Iz Pake na Štajerskem. (Sadjereja. Županska volitev.) V naši fari se je v novejšem času vse ogrelo za sadjerejo. Gosp. baron in gosp. župnik, oba si prizadevata, da budita pri ljudeh ljubezen do sadnega drevja. Res je nekaj lepega, če človek vidi cveteti in zoreti sadno drevo, ktere je sam zasadil in požlahnil. Posebno Štajerska dežela je pripravna za sadje. V mnogih krajih potegnejo že lep denar za sadje. Pa dosti je še prazne zemlje, da ničesar ne raste, pa bi lahko rastle najboljši sadje, ko bi kdo bil, da bi ga zasadil. Zato je vse hvale vreden vsak, kdor druge spodbuja k sadjereji.

V kratkem bomo tukaj spet volili župana. Jes mislim, da bo najbolje, če volimo starega župana. O tem vsaj vemo, kaj da je, namreč zvest katoličan in Slovenec. Če volimo novega, pa ne vemo, ali bo ravno tako dober ali ne.

Deželni zbor Koroški.

V 13. seji je poslanec dr. Traun nasvetoval, naj deželni odbor prevdarja, kako bi se dale plače zvišati podučiteljem in slabo plačanim učiteljicam. Poslanec prof. Einšpieler reče, da nema nič proti temu, da se podučiteljem zboljšajo plače. Pa to se lahko doseže tudi tako, da ne bo treba deželi nakladati novih bremen. Učitelji naj bi spet v cerkvi orgljali, in s tem bodo toliko na boljsem, kar se mora zdaj plačati organistom. Ko je poslanec Walter stavil predlog, naj se deželnemu šolskemu совету izreče zahvala, oglasil se je spet posl. prof. Einšpieler in rekel, da Slovenci niso zadovoljni s sedajnimi šolami, oni hočejo katoliške, šestletne šole in potem 3 do 4 leta nedeljsko šolo, in slednjič vsaj v prvih letih čisto slovensk poduk, tako da se bo nemščina podučevala še le v višem razredu. Posl. Tengg je rekel na to, da je on protestant (luteranec), da mu je pa vse eno, ali otroke podučuje protestant, katoličan ali Jud.

V 17. seji je bil razgovor o mutah. Poslanec Ghon je predlagal, naj se vse mute odpravijo; to

pa, kar mute nesejo, naj državi povrnejo občine in taki, ki veliko vozijo.

Nekteri drugi poslanci so pa rekli, naj se vlada naprosi, da mute zastonj opusti. Ghonov predlog je vendar obveljal s 16 proti 14 glasom.

V 23. seji je bil živ razgovor zavolj železnice iz Celovca čez Ljubel na Loko, Idrijo in Trst. Za tako namreč prosi Celovško mesto. Poslanec Ghon je to prošnjo pobijal in rekel, da je pred vsemi drugimi potrebna železnica čez Ture planine. Dobro so ga zavračali poslanci Canaval, dr. Luggin, vit. Jezernik, pl. Rainer in dr. Hibler. Potem se je deželni zbor pridružil prošnji Celovškega mesta. Poslanec Muri je govoril za železnico čez Jezerski Vrh in rekel, da je v Kapli zato vse mrtvo in brez zaslužka, ker ni železnice.

V 24. (zadnji) seji so prišle v razgovor prošnje deseterih slovenskih občin, ki prosijo: 1. naj se deželne postave pošiljajo občinam tudi v slovenskem jeziku, 2. ravno tako sklepi deželnega zbora. Drugo točko so popolnoma odbili. Zastran prve pa so rekli, naj se prisilci obrnejo na deželno vlado. Razgovor o tej stvari postal je jako viharen, ker so nemškoliberalni poslanci začeli govoriti o drugih rečeh, ki ne spadajo k tej reči. Prvi se je proti Slovincem oglasil poslanec dr. Abuja, ki je sam rojen Slovenec. Rekel je, da je to gola „hetzeri“ (zdražba). Ako Slovenci zahtevajo le mrvico pravice, očita se jim, da delajo nemir! Potem sta dr. Luggin in dr. Traun otrobe vezala in jahala nemškega konja. Prof. Einšpieler je oba mirno zavrnil, ter rekel, da ne bo nobene zdražbe, nobenega nepokoja v deželi, če se tudi Slovincem dovoli nekaj pravice. Predlagal je, naj se te prošnje izročijo deželni vladi in naj jih deželni zbor priporoči. O tem se ve da niso hoteli nič slišati. Tudi poslanec Muri je zavrnil dr. Trauna in rekel, da ni res, kar je Traun trdil, da vsak, kdor brati zna, zna na Koroškem tudi nemško brati; on (Muri) pa je že 20 let župan in ima v svoji občini svetovalce, ki znajo slovensko brati, nemškega pa nič ne zastopijo. Zato so deželne postave v slovenskem jeziku potrebne. Toda vsaka beseda je bila bob ob steno, ker nemškoliberalci so poslušali le svojo strast.

Kaj dela politika.

Koroški liberalci se radi norčujejo iz slovenske stranke na Koroškem. Vender pa imajo grozen strah pred njo. To se je pokazalo zadnjič, ko so prišle na vrsto prošnje slovenskih občin za slovenski deželni zakonik. Kar tri dohtarje so poslali na enkrat v boj proti g. prof. Einšpielerju in Slovincem. Kaj več o tej vojski v deželnem zboru bomo že še povedali. — Hudo so se dajali Slovenci in nemški liberalci tudi v štajerskem deželnem zboru. Liberalci hočejo ponemčiti vse šole na spodnjem Štajerskem, kakor so zdaj na Koroškem. Slovenski poslanci so jih dobro zavračali. To je še dobro, da se Avstrija ne vlada ne iz Gradca, ne iz Celovca. Na Dunaji v državnem zboru, kateri je sklican za 28. dan t. m. bojo naši po-

slanci pa zapeli liberalcem drugo pesem. — Češki deželni zbor je sklenil, prositi vlado, naj ona stori vse, kar je potrebno, da bo zadobil češki jezik enako pravico z nemškim jezikom. — Govori in bere se po časnikih, da se bojo Poljaki sprijaznili z Rusini, in da bo tako vsaj v Galiciji konec prepiru. Rusini bojo dobili šole v svojem jeziku, za kakoršne prosimo tudi mi Slovenci, pa do zdaj še zastonj.

Belaški liberalni list pravi, da se bojo spomladi zgrabili Rusi in Nemci. Mogoče je že; pa tako brž menda še ne. — Srbi, Bolgari in Grki nočejo odložiti orožja, kakor so jim ukazale velike oblasti. Ne bo še miru!

Gospodarske stvari.

Pomanjkanje krme in kako pomagati.

Skoraj vsako leto tožijo ljudje, da jim za živino krme zmanjkuje. Goveda jim proti koncu zime časih že poprej, stradajo, shujšajo, krave pridejo ob mleko; mladiči trpijo škodo še v maternem telesu; pohabljeni pridejo na svet in ne najdejo dovolj primernega živeža, gnoj pa je od suhe živine itak malo prida.

Nujno potrebno je torej kmetovalcem nasvetovati in prepričati jih, naj le toliko živine puščajo, kolikor je zamorejo dobro skozi zimo prerediti. Dalje naj skrbijo, da mogoče veliko krme pridelajo pa tudi nadrobno izkoristijo.

Malo kedaj mine leto, ko bi zaradi jesenskih megel, rose in dežja v izgubo ne šlo mnogo trave, detelje strnišnice, ker je ni mogoče posušiti in pod streho spraviti. Mnogo nje splešnji in segnjije, veliko dela in truda pa je bilo zastonj. Vendar mnogo tako izgubljene krme bi se dalo še rešiti, ko bi ljudje pri nas hoteli tako ravnati, kakor delajo Švicarji, namreč:

Naredi se v sušno, ilovnato zemljo, kjer ni vode na dnu, jama, 4 metre na široko, 6 metrov na dolgo, 4 metre na globoko, od teh štirih metrov treba le 2 metra izkopati, ker 2 metra se lahko nasujeta z izkopano prstjo. Dno in steno pokrijemo s starimi deskami, da se jama ne vsuje ali sama zasiplje. Če nimamo ilovnatega sveta, moremo sicer jama tudi v peščeno ali kamenito zemljo izkopati. Toda za deske k steni treba 6 colov na debelo zaploskati ilovice. Takšna jama meri 96 kubičnih metrov.

Sedaj namečejo v jama trave, mlado nakošene ter jo tako trdno steptajo, da ves zrak izmej trave izženejo. Toda ne samo s travo delajo tako, ampak tudi z deteljo strnišnico, grašico, ovsom, kattere za ržjo in pšenico kot drugi sadež sejejo in za zeleno krmo porabijo. Če vmetano travo stlačimo, gre na 1 kubični meter 500 kil zelene krme, v celo jama torej 48.000 kil, ki je tolike vrednosti redivne, kakor 10000 kil sena.

Kedar smo jama napolnili 1 čevelj na vrh, ker se krma vsede, nastelje se 1 čevelj na debelo slame na krmo. Ta se pokrije z deskami po vprečkem in s kamenjem obloži; na kvadratni meter treba najmanje 10 meterskih centov kamenja. Da dežnica ne vhaža ali snežnica, napravi se streha iz starih desek nad napolnjeno jama.

Ko minejo 4 tedni, moremo iti krmo izkapat in polagat. Krma je zelena, sveža in vinsko-kisel-natega vonja. Živina jo rada žre.

Jamo odkrijejo samo za dve povprečni deski, to je blizu za 1 meter in potem jo navpik do dna izsekavajo. Zatem se zopet jama zakrije hitro, da krma ne zamrzava. Tako se dela naprej dokler jama ni prazna.

Govedom se vsaki dan le za polovico take krme polaga, za drugo pa navadna suha klaja primešava. Srednja krava je do 400 kil težka ter potrebuje vsaki dan 6 kil navadne suhe krme pa 30 kil od zavečene klaje iz jame. Jama zgoraj popisana hrani v sebi 48.000 kil zelene krme. Zato lahko iz nje dobiva polovico vsakdanje potrebne klaje skozi 6 mesecev ali 300 dni 5 srednjih krav.

Za zimo lahko tudi več jam naredimo in različne velikosti. Vse to se ravna po množini trave, detelje, grašice itd., katere zaradi slabega vremena ne moremo posušiti, in bi sicer zvečinoma nam segnjila.

Za svinje moremo v takšnih manjših jamah zavečiti repo, zeljno perje in sploh zelenjavo od vrtoč. Vse lepo steptamo in zavečimo ter s kamenjem obložimo. Svinjam smemo soli primešati. Spomladi takšna krma svinjam kaj dobro sodi, ko druge zmenjka. Ova krma je zdrava, lahko prebavljiva ter živalim kri čisti in jim zdravje varuje.

Poročevalec je povedano vse sam poskusil in govori torej iz lastne izkušnje.

Naj toraj kmetovalci kedaj poskusijo, morebiti le z eno jamo, ki bodi 2 metra široka, 4 metre dolga in 3 metre globoka. V njo naj spravijo trave brez soljenja. Brez dvombe si bodo drugo leto že zidali takšne jame ter pomanjkanju krme v okom prihajali.

G. G.

Za poduk in kratek čas.

Laketbrade Pedčloveka in Noj pa trije junaki Srčnik, Burjak in Pestnik.

(Srbska pravljica.)

Bil je svoje dni mlad junak, po imenu Srčnik, ki je bil velike postave in tako močen, da mu nikjer niso našli para. Rad bi bil zvedel, če mu je kdo kos; zato se je podal po svetu, da bi našel človeka močnejšega ali vsaj enako močnega. Čez nekaj časa sreča človeka velike in močne postave. Ustavi ga in praša: „Kdo si ti?“ Ta mu reče: „Jes sem junak Pestnik, ki vsaki kamen v roki zdrobim in zmeljem.“ Srčnik pa mu reče: „Če je to res, potem se poskusi z menoj, kajti jes hodim samo zato po svetu, da bi našel človeka močnejšega od mene.“ Pestnik odgovori: „Le poskusiva se!“ Na to se sprimeta. Pa Srčnik je Pestnika brez težave podrl na tla. Pestnik reče: „Ti si močnejši od mene; pa bodiva brata in pojdiva skupaj po svetu!“ „Le pojdiva!“ reče Srčnik, in šla sta skupaj naprej.

Ko prideta v drugo dolino blizo nekega gojzda, srečata tretjega junaka in vprašata: „Kdo si ti?“ On jima odgovori: „Jes sem Burjak. Če v

gojzdu najdem kak raven hrast, ga skrivim, in krivega pa zravnam. Kdo sta pa vidva?“ Srčnik reče: „Jes sem tisti, ki iščem močnejšega, pa ga ne najdem.“ Pestnik pa reče: „Jes sem pa tisti, ki vsaki kamen v roki zdrobim in zmeljem.“ „Če je taka“, reče Burjak, „pa se poskusimo!“ Prime Pestnika in ga vrže na tla. Potem se sprimeta še s Srčnikom. Pa Srčnik je močnejši in vrže Burjaka. „Ti si močnejši od mene“, reče Burjak Srčniku, „pa bodimo prijatelji in pojdivo skupaj po svetu!“

Zdaj grejo vsi trije pobratimi v velik les (gojzd). Tam najdejo bajto, v bajti pa velik kotel, žakelj kaše in kos slanine (špeha). Dogovorili so se tako, da pojdetta vsaki dan dva zverino lovit, tretji pa naj ostane doma, da bo kuhal. Prvi dan gresta Srčnik in Burjak nad zverino, Pestnik pa je ostal za kuharja doma. Srčnik mu še reče: „Le glej, da boš kašo kmalo pristavil, da bo že kuhana in shlajena, ko prideva midva domu.“ Potem sta šla. Pestnik pa je kašo pristavil, skuhal in postavil na polico, da se shladi. V tem pa stopi v bajto grozni strah „Laketbrade Pedčloveka“ in reče: „Bog daj dobro! Ali imaš kaj za jesti?“ Pestnik odgovori: „Imam, pa le za sebe in za svoja dva brata, in ne za take strahove, kakor si ti.“ Laketbrade reče: „Dajva se metati, in kdor bo močnejši, tega bo južina.“ „Le dajva se!“ reče Pestnik. Na to se zgrabita in rujeta, da se je tresla cela bajta. Nazadnje pa je Pestnik omagal; Laketbrade ga vrže na tla, mu postavi pisker s kašo na prsi, pojé vso kašo in gre naprej.

Ko je strah odšel, pristavil je Pestnik hitro drugo južino k ognju. Pa kaša ni bila še kuhana, kar prideta una dva domu. Jameta Pestnika zmirjati, zakaj da je tako počasen pri kuhi. On pa se je izgovarjal, da so drva surove in da nočejo goreti.

Drugi dan gresta Srčnik in Pestnik na lov, in Burjak ostane doma. Srčnik mu še prej naroči: „Le hitro kuhaj, da se kaša že ohladi, ko prideva domu.“

Ko je bila pa kaša kuhana, pride spet „Laketbrade Pedčloveka“, in reče: „Bog daj dobro! Ali imaš kaj jesti?“ Burjak odgovori: „Imam, pa le za sebe in svoja dva brata, ne pa za take strahove.“ Laketbrade reče: „Dajva se vreči, in kdor bo močnejši, ta bo pojedel južino.“ Burjak reče: „Le dajva se!“ Sprimeta se in rujeta, da se je bajta tresla in so šipe popokale po oknih. Nazadnje pa je Laketbrade vrgel Burjaka na tla, mu postavil pisker s kašo na prsi in jo pojedel. Potem je šel.

Burjak je hitro pristavil drugo kašo in dobro zanetil pod njo. Pa v tem sta prišla Srčnik in Pestnik že domu. Srčnik je bil hud, ker je moral čakati; Pestnik je pa že vedel, kaj se je zgodilo.

Tretji dan sta šla Pestnik in Burjak na lov, Srčnik pa je ostal za kuharja doma. Ko je bila kaša skuhana, pride spet Laketbrade in reče: „Bog daj dobro! Ali je pripravljena južina?“ Srčnik odgovori: „Je pripravljena, pa le za mene in moja dva brata, ne pa za take prikazni, kakor si ti.“ Laketbrade odvrne: „Dajva se metati. Kdor bo močnejši, tega bo južina.“ Srčnik reče: „Le dajva se!“ Zgrabita se. Srčnik spravi prikazen pod sebe, prime jo za brado, vleče jo iz bajte do velikega

hrasta, razcepi hrast z golimi rokami na dvoje, vtakne glavo Laketbrade v precep, da ga je strašno prišlo, in gre nazaj v bajto ter si misli: „Meni pa ne boš pojedel kaše.“ Ko Burjak in Pestnik domu prideta, bila je kaša že shlajena. Vsedejo se in jo pojedó. Po južini reče Srčnik: „Pojdita, da vidita tistega, ki je vama kašo jemal.“ Grejo k tistemu hrastu, pa ko tje pridejo, najdejo samo jamo, hrasta ni bilo več. Laketbrade je bil hrast s koreninami izdrl, da se je mogel rešiti iz precepa. Junaki grejo naglo po sledi za njim in pridejo do velike jame. Od tam naprej ni bilo več sledu, toraj so vedeli, da je šel v jamo. V jamo je bil pa globok prepad. Hitro tečejo v bajto po vrvi (štrike) in ko jih prinesejo k jami, reče Srčnik Pestniku: „Privezala te bova na vrv in te spustila doli, da vjameš Laketbrado.“ Pestnik pa se je Laketbrade bal in si ni upal za njim. Tudi Burjak se je branil. „Pojdemo pa jes“, reče Srčnik; „le spustita me doli. In kedar Laketbrado pokončam pridem nazaj in pogugal (pocukal) bom za vrv, da me spet gor potegneta.“

(Konec pride.)

Smešničar.

Gospa: „Zakaj pa ti, Urša, okoli pripoveduješ, da smo mi taki berači in da nič nemamo?“

Dekla: „Saj to je le dobro za nas. Zdaj se sliši zmirom toliko o tatvinah. Če pa v soseski razglasim, da nič nemate, potem se tatov ni treba bati.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Vrbsko jezero je zamrznilo. — V Žrelcu je voljen za župana g. Oremus. — Gorelo je pri Harihu v Vodovnici, fara Št. Štefan pri Velikovcu. Zgorelo je 28 ovc. Dopis o tej nesreči prihodnjič. — Pri Mažiju v Svetni vesi so tatovi odnesli žepne ure in denar. — Stepli so se Košičevi hlapci v Svetni vesi. Enega so hudo ranjenega pripeljali v bolnišnico. — Neki predrzni tat je okradel podobo Matere Božje v stolni cerkvi Celovški. Vzel je troje srebrnih src, za ktere pa ni toliko škoda, kakor za podobo samo, ktero je tat prerezal, da je mogel srebrnino izmakniti. — Do smrti opekel se je 8letni otrok blizu Volšperka. — V Malnici je 26letni Buchholzer padel čez skale 100 metrov globoko in mrtev obležal. — V Lohnsdorfu se je razletela železna cev v plavžu. Celi plavž se je močno stresel, da je zidovje popokalo in je škode 8000 gld. — Č. g. župnik Trobež na Radišah je postal vitez Božjega groba. — Za notarja v Žel. Kapli je imenovan g. Vinko Toplak. Do zdaj je služil v Celji. — Krška škofija ima po najnovjšem šematizmu 416 duhovnikov. Izpraznjenih je 32 far, 52 kuracij, 111 kaplanij in 16 beneficij. Katoliških prebivalcev je 342.067. Bogoslovcev je letos 34. — Deželne sodnije svetovalec Heiss v Celovcu je postal svetovalec više sodnije v Gradeu. — V kamnolomu pri Volšperku se je kamenje vsulo na delavko Ano Lebo in jo pobilo do smrti. — Predrzni tatovi so ulomili zadnji ponedelk po noči v gostilnico „Buchenwald“ v Ce-

lovcu. Pobrli so, kar so našli, namizno opravo, prtiče itd. Popili so pol sodčka piva in pojedli kruh in sir, kar so ga našli. Potem so jo spet pobrisali tako tiho, kakor so prišli. — Po kratki boleznii je v Celovcu umrl učiteljski pripravnik Krušič iz Štajerskega.

Na Kranjskem. V Šiški se je ustanovila podružnica sv. Cirila in Metoda. — Žaga in veliko lesa je zgorelo Janezu Kunšiču Zajezerom pri Bledu. — V Šmarji pod Ljubljano so ustanovili bralno društvo. — Blizo Ljubljane so našli umorjeno neko 16letno deklico. Zdaj se je že zvedelo, da jo je umoril nje lastni očem po imenu Kralj, ker je imela 700 gld. premoženja in si je brezvestni človek s tem denarjem hotel pomagati. — Namesto „Škrata“ je začel izhajati v Ljubljani šaljivi list „Rogač“. Prva številka nam je bila po godu.

Na Štajerskem. V Vuhredu so napravili podružnico sv. Cirila in Metoda za Marenberški okraj. — Sadjerejsko društvo v Št. Jurji ob južni železnici imelo bo to pomlad 2000 do 3000 pozlahtnenih drevesec na prodaj.

Na Primorskem. Pri volitvah v Trstu so zmagali irredentari. — Pri volitvi v Poreči so se Slovani dobro obnašali.

Druge avstrijske dežele. Svitli cesar so kupili Gostinjske kopeli na Solnograjskem za 550.000 gld. — Na Ogerskem je letos toliko volkov, da še ljudje niso varni življenja. Nedavno so pri Temešvaru raztrgali dve ženski.

Drobtince. Dvajset ljudi je zgorelo v Levovu na Poljskem. Bil je velik skedenj, kamor so revni ljudje in ponočnjaki spat hodili. Nekdo je pa skedenj na štirih voglih užgal in ljudje se niso mogli več rešiti. Dvajset zažganih trupel so privlekli iz pogorišča.

* Živinske cene v Celovcu. Na zadnjem sejmu so se pitani volji plačevali po 54 do 57 gld. 100 kil. Drugi volji niso šli na vago, ampak prodajali so se na oči po 120 do 137 gld., mlajši volji po 90 do 95, krave po 85 do 100, telice po 70 do 75. Pitani prešiči so se plačali po 40 do 44 gld. 100 kil. Prasci so se prodajali po 5 do 9 gld.

* Zlato iz dna morja. V februarja p. l. se je potopil španjski poštni parnik „Alfons XII.“ ko je plul iz Kadiksa v Havano na velikih kanarskih otokih v globočino 25½ koncev in nekako 1 miljo od obrežja. Imel je gotovine 100.000 libr. šterlingov. Zavarovalna društva so osnovale ekspedicijo, da vzdigne te zaklade; meseca maja t. l. je šla ta ekspedicija pod kapitanom Stevensom na kraj barkoloma. 16. t. m. je došel telegram „Lloyd“ v Landom, ki pravi, da so potapljevi našli zaboje z zlatom 150 čevljev globoko v vodi in da jih mislijo kmalu na površje spraviti.

* Psi v vojaški službi. Na Pruskem hočejo poskusiti, ali bi se ne dali psi tako izučiti, da jih bojo porabili v vojaški službi za stražarje (vahtarje).

* Koliko frišnega mesa se je v Ljubljani pretečeno leto povžilo, kaže nam zapisnik mestne klavnice, iz katerega se razvidi, da se je celo leto zaklalo 21.452 glav živine in sicer: 3173 glav goveje živine, 7015 prešičev, 6458 telet, 3013 kozlov, in ovac, 1779 kozličev in zadnja

dva meseca tudi 24 konj. Od vse te zaklane živine plačalo se je samo za klavno pristojbino 16.574 gld. in 10 kr. — Razen tega upeljalo se je v klavnico na ogled tudi 3498 kil frišnega mesa.

* Kako je Jay Gould stoterni milijonar postal. Ko je Gould začel l. 1862 spekulirati, imel je k večem kakih 2000 dolarjev premoženja, ktere si je prihranil ali pridobil, kakor si bodi, še tudi l. 1863 ni bil milijonar, danes pa preračunijo njegove letne prihodke iz obrest in dividend njegovih papirjev na 2.000.000. Njegovo premoženje cenijo na 100.000.000 dolarjev. Razen kraljev po rudnikih — Makaja, ki je baje vreden 275 milijonov dolarjev, Flooda Fair in Sharon ni nikdo tako hitro obogatel, kakor Jay Gould. Vanderbildtovo premoženje je vsaj nekaj bilo podedovano, in bilo pridobljeno v dveh človekovih dōbah; solidno bogastvo Astorov traja že tri rodove istotako Rothschildovo; vsako večje premoženje je imelo kako podlago, le Jay je svojih sto milijonov iz nič dobil. Morda pa svet pravi o takem, ki na borski spekulira, da ni obogatel s premoženjem ubogih. Vendar to je velika zmota. Gould je pridobil milijone, ko je spekuliral na ažjo pri zlatu, zgubljevalo pa je ameriško ljudstvo, ki je bilo pri svojem vsakdanjem zaslužku za toliko in toliko soldov okradeno. Njegov monopol pri telegrafu striže trgovce in monopol pri železnici pa kmete in trgovce ob enem. — Mislimo, da bi mu reveži privoščili, da bi toliko časa za železničnimi vozovi tekal, da bi po centesimu zgubil vse milijone ktere je že pri železnicah „pridobil“.

* Švedska in pijančevanje. Švedska postava zoper pijančevanje omejuje kupčijo na debelo z žganjem na 250 litrov, na drobno pa na 1 liter. Ne po štacunah niti po pivnicah se ne sme prodajati neočiščeno žganje (fuzel) ali tako, ki bi imelo več kakor 46 odstotkov alkohola (vinskega cveta). Na drobno se sme žganje točiti od 8 zjutraj do 9 zvečer, ob dnevih pred nedeljami in prazniki pa le do 7 zvečer. Pivnice ne smejo otvorjene biti pred 7. uro zjutraj in ne dalje časa, kakor do 10. ure zvečer po mestih, a na kmetih ne čez 8. uro zvečer. Ob nedeljah in praznikih se ne sme točiti žganje razen o poludne pri kosilu, a le malo kupico za osebo. Kjer so vojaki, tam je prepovedano žganje točiti. Določila te postave so izvrstna. Na Švedskem je prišlo po 50 litrov na osebo, po prvi treznostni postavi je padlo število do 10 litrov; ni dvombe, da se bo de po novi postavi še manj žganja popilo. Prav posebno hvale vredno je, da je prepovedano ob nedeljah žganje točiti. Morda bi to tudi drugje ne škodovalo.

Za zidanje nove cerkve na Zilski Bistrici so darovali:

Č. g. J. Huter, župnik v Grebinji	5 gld.	— kr.
„Mirov“ naročnik v Gornjem Gradu	5	„ — „
Č. g. J. Škrjanec, kurat v Harijah	1	„ — „
Č. g. Mat. Markovič, provizor v Št. Janžu	—	„ 80 „
Č. g. Jožef Peterman, župnik v Št. Vidu	2	„ — „
Gosp. Franc Tratnik v Celovcu	—	„ 50 „
Gosp. Matej Volavčnik v Celovcu	—	„ 50 „
	14 gld.	80 kr.

Podpisani priporočuje se p. n. občinstvu, posebno prečastiti duhovščini, za izdelovanje podob, oltarjev, prižnic, križevih potov itd. iz lesa, in iz pravega angleškega marmor-cementa, kakor tudi tlak iz Portland-cementa v različnih obrazcih, ki ne zaostaja v trdoti nobenemu kamnu, vsakojake ornamente za poslopja in mozaikla. Vse cerkvene dela in prenovljenja in pozlatenja spadajoča v mojo stroko izdelujem trdno in po mogoče nizki ceni.

Fr. Ozbič,

cementni tehnikar, podobar in pozlatar
v Celovcu, šolske ulice št. 17.

Loterijske srečke

od 16. januarja.

Linc	4	38	69	51	76
Trst	12	66	53	57	22

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	46	6	80
rž	4	60	5	76
ječmen	3	80	4	75
oves	2	40	3	—
hejda	3	25	4	5
turšica	3	70	4	70
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	5	20	6	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	40	7	50
krompir	1	25	1	50
			na kilo	
			gld.	kr.
goveje meso	—	—	—	58
telečje meso	—	—	—	64
svinjsko meso	—	—	—	62
koštrunovo	—	—	—	44
maslo	—	—	—	1
puter	—	—	—	94
prekajen špeh	—	—	—	70
frišen špeh	—	—	—	56
mast	—	—	—	60
100 kil sena	—	—	—	2
100 kil slame	—	—	—	2
100 kil deteljnega semena	—	—	—	43

V tretjič pridejo na dražbo:

29. jan. Ruprechtova kmetija v Čačah, pri okr. sodniji v Podkloštru.

13. febr. Prostovoljna dražba Tratnikove kmetije na Klosterski gori pri Grebinji, cena 1700 gld. pri okr. sodniji v Velikovcu. Se ne dá pod ceno.

16. febr. Rumpotnikova kmetija v Dobrovi cena 2770 gld. pri okr. sodn. v Pliberci.

16. febr. Rutarjeva bajta v Valžni vesi pri Gorčičah, cena 867 gld., pri okr. sodn. v Velikovcu.

18. febr. Cevandrova bajta pri Humberku, cena 2838 gld., pri mestni sodn. v Celovcu.